

Inbjudan att utse Familjeombud inom era verksamheter

Härmed inbjuds verksamheter inom hälso- och sjukvården att utse Familjeombud, om så inte redan har skett. Med fördel utses medarbetare som redan har snarlika uppgifter och kompetens (t.ex. kontaktsjuksköterskor, närståendeombud, barnrättsombud m.fl.).

Familjeombuden blir resurspersoner för verksamheten för att stärka och strukturera Region Kronobergs samlade arbete med våld i nära relationer, barn som far illa och barn som närstående. Det ger en strukturell hållbarhet som bidrar till ökad kompetens och kvalitetssäkring av vårt uppdrag inom dessa områden.

Den 16 september genomförs en gemensam grundutbildning för alla familjeombud som ännu inte gått den. Familjeombuden träffas sedan två gånger om året för uppdateringar, nätverkande och utveckling av det stöd de kan ge er verksamhet. Familjeombudens nätverksmöten under 2019 är den 11 april kl. 8-12 samt 28 november kl. 8-12. Efter nätverksmötena följer det vanligtvis en öppen föreläsning på eftermiddagen som knyter an till familjeombudens uppdrag och där övriga hälso- och sjukvården kan delta.

Varje verksamhet identifierar hur många familjeombud som behövs. Familjeombudens namn, titel och e-post skickas till susann.sward@kronoberg.se.

Bifogat nedan finner ni uppdraget för Familjeombud. Det går även utmärkt att höra av er med frågor eller för mer information till Susann Sward, människorätts- och barnrättsstrateg, 0709-844 558.

Med vänlig hälsning,

Per-Henrik Nilsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

2016-12-01
Kansliet
Susann Swärd
Människorätts- och
barnrättsstrateg

FAMILJEOMBUD INOM HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN

Region Kronoberg ska leva upp till följande lagkrav för hälso- och sjukvården:

Målgrupp	Lagstiftning och nationella riktlinjer
Barn som far illa	Socialtjänstlagen 14 kap. 1 §, 1 c § Var och en inom hälso- och sjukvården är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa.
Våld i nära relationer	Hälso- och sjukvårdslagen 2, 2a, 3 §§ och Tandvårdslagen 2-3 §§ Hälso- och sjukvården och tandvården ska bedrivas så att den uppfyller kraven på god vård. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer SOSFS 2014:4 Om en vuxen visar symtom eller tecken som väcker misstanke om att hon eller han har utsatts för våld, ska hälso- och sjukvårdspersonalen frågar den vuxne i enrum om orsaken till symtomen eller tecknen. Om misstanke kvarstår ska personalen: 1. Ta reda på om det finns barn i den vuxnes familj 2. Göra en anmälan till socialtjänsten enligt 14 kap, 1 § SoL, om det finns barn i familjen 3. Informera om möjligheten till vård och omvårdnad från hälso- och sjukvården eller stöd och hjälp från socialtjänsten och frivilligorganisationer, 4. Beakta vilka behov den vuxne kan ha av såväl fysisk som psykisk vård
Barn som närstående	Hälso- och sjukvårdslagen kap. 5 § 7 och Patientsäkerhetslagen kap. 6 § 5 Hälso- och sjukvården ska särskilt beakta ett barns behov av information, råd och stöd om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med har <ul style="list-style-type: none"> • en psykisk störning eller en psykisk funktionsnedsättning, • en allvarlig fysisk sjukdom eller skada, eller • ett missbruk av alkohol eller annat beroendeframkallande medel Detsamma gäller om barnets förälder eller någon annan vuxen som barnet varaktigt bor tillsammans med plötsligt avlider.

För att stärka Region Kronobergs arbete inom dessa områden tillsätts Familjeombud inom hälso- och sjukvården. Familjeombudens mandat omfattar följande områden:

- Barn som far illa
- Våld i nära relationer
- Barn som närstående

Familjeombudens uppdrag

Familjeombuden är resurspersoner som stödjer den egna verksamheten på följande sätt:

- Uppmärksammar och informerar verksamheten om barn som far illa, våld i nära relationer och barn som närstående.
- Vara ett stöd och bollplank i verksamheten i det vardagliga arbetet med barn som far illa, våld i nära relationer och barn som närstående.
- Nätverka med andra familjeombud i Region Kronoberg för att få till samverkan och erfarenhetsutbyte.

Förutsättningar för familjeombudens uppdrag

För att ge familjeombuden förutsättningar för att genomföra sitt uppdrag måste hänsyn tas till behoven inom respektive verksamhet:

- Tillräckligt med avsatt tid för att kunna genomföra familjeombudsuppdraget.
- Tid för deltagande i nätverksträffar med andra familjeombud två gånger om året.
- Under första året avsatt tid för en grundutbildning motsvarande en heldag.
- Det är viktigt att familjeombuden har mandat att driva frågorna.

Att utse familjeombud

Varje verksamhet måste utifrån sina behov identifiera hur många familjeombud som behövs:

- Verksamhetschefen ansvarar för att besluta om antal familjeombud.
- Verksamhetschefen/avdelningschefen utser medarbetare som blir familjeombud.
- Med fördel kan medarbetare som redan har snarlika uppgifter och kompetens bli familjeombud (t.ex. kontaktsjuksköterskor, närståendeombud, barnrättsombud m.fl.).

Ansvarsfördelning

Det är viktigt att ansvarsfördelningen mellan chefer, medarbetare och familjeombud blir tydlig:

- Verksamhetschefer har ansvar för att arbetet med barn som far illa, våld i nära relationer och barn som närstående har de resurser och arbetsrutiner som behövs.
- Familjeombuden har ett ansvar att till chefen lyfta behov av att stärka arbetet med barn som far illa, våld i nära relationer och barn som närstående.
- Alla inom verksamheten har ett ansvar för att agera enligt lagkrav och arbetsrutiner kring barn som far illa, våld i nära relationer och barn som närstående
- Familjeombuden ska tydliggöra ansvaret men kan aldrig ta över ansvaret från chefer eller kollegor.

Samordnare av familjeombuden

För att skapa en gemensam grund för familjeombuden bör en samordnare hålla ihop utbildning och nätverksmöten:

- Samordnare utses av Programgruppen för mänskliga rättigheter inom hälso- och sjukvården.
- Samordnare planerar och genomför grundutbildning för familjeombuden.
- Samordnare planerar och genomför nätverksmöten två gånger om året.
- Samordnare är familjeombudens bollplank och ger löpande stöd och information till dem.
- Samordnare rapporterar till Programgruppen för mänskliga rättigheter inom hälso- och sjukvården.

Utveckling och uppföljning av familjeombudens uppdrag

För att kvalitetssäkra familjeombudens uppdrag måste det finnas struktur för uppföljning och utveckling:

- Uppdraget som familjeombud utvärderas och utvecklas årligen regionövergripande utifrån familjeombudens och verksamheternas erfarenheter.
- Programgruppen för mänskliga rättigheter inom hälso- och sjukvården ansvarar för att utvärderingen genomförs.
- Samordnaren och familjeombuden ansvarar för att kontinuerligt utveckla familjeombudets uppdrag.